

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2013. gada 7. septembris – 20. septembris

Nr. 34 (1308)

Lasiēt tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

**Nākamais numurs
iznāks 21. septembrī**

**Konflikts Latvijas
Nacionālajā operā
(4. lpp.)**

**Valdis Dombrovskis -
rekordists
(6. lpp.)**

**Ko latvieši redzēja
šovasar Sibīrijā?
(8. lpp.)**

Baltijas valstu prezidentu vizīte ASV

Pēc ASV prezidenta Baraka Obamas ielūguma darba vizītē 30. augustā Vašingtonā viesojās Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš, Lietuvas prezidente Daļa Gribauskaite un Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess. Tikšanās laikā tika apliecināts, ka ASV un Baltijas valstis ir vienlīdzīgi stratēģiskās sadarbības partneri.

Tiekoties ar Baraku Obamu un ASV viceprezidentu Džo Baideņu, galvenie sarunu temati skāra Baltijas valstu drošības jautājumus NATO līgumattiecību kontekstā, Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbību reģionālās sadarbības ietvaros, kā arī jautājumus par Baltijas valstu pieredzes nodošanu Austrumu partnerības un Centrālās valstu attīstībai nākotnē un sadarbību ar šīm valstīm. „NATO alianse nav vecāko vai jaunāko partneru sadarbības modelis. Mēs Vašingtonas līguma 5. panta saistības uztveram ļoti nopietni,” sarunā sacīja ASV prezidents.

ASV puse augsti novērtēja Latvijas un Baltijas valstu iesaisti Afganistānas misijā, kas skaidri apliecina, ka Baltijas valstis ir uzticami partneri NATO aliansē.

Novērtējot notikušo sarunu gaitu, Latvijas prezidents Andris

Andris Bērziņš, Tomass Hendriks Ilvess, Baraks Obama, Daļa Gribauskaite

Bērziņš uzsvēra savstarpējās sarunās gaisotni, kas valdīja gan ASV viceprezidenta rezidencē, gan tiekoties Baltajā namā visām amatpersonām kopā, kā arī atzina, ka sarunas notikušas starp četriem līdzīgiem partneriem

un draugiem. „Ir skaidrs, ka šodienas tikšanās tieši apliecina stabilu ilgtermiņa ASV interesi gan Baltijas valstīs, gan Eiropā,” uzsvēra prezidents. Aktualizējot jautājumus par kibernetiskās drošības nozīmi mūsdienās, Valsts prezidents

izteica Latvijas gatavību un apņēmību ciešāk sadarboties ar ASV, piebilstot, ka Latvijā ir profesionāli, kas var pārņemt ASV pieredzi un iestrādes šajā jomā, lai kopīgi sadarbotos šādu noziegumu prevencijā un atklāšanā.

Pārrunājot jautājumus par ekonomisko sadarbību starp ASV un Latviju, Bērziņš atzina, ka šajā jomā vēl ir ļoti liels iespēju potenciāls, kas nav izmantots un kam jāpievērš pastiprināta uzmanība, lai no 19. vietas tirdzniecības apgrozījumā nonāktu vismaz pirmajā desmitā. Šajā sakarā prezidents uzsvēra potenciāli attīstāmos tirdzniecības kanālus, ko Latvija var piedāvāt saviem Rietumu partneriem. Labs piemērs ir Ziemeļu tirdzniecības tīkls, kur Latvija ieņem vadošo lomu preču transportēšanai no Afganistānas un uz Afganistānu.

Sarunās tika skarti arī jautājumi par enerģētisko drošību, par attiecībām ar Baltijas valstu kaimiņiem, Transatlantisko tirdzniecības un investīciju partnerības līgumu, kā arī šobrīd aktuālo Sīrijas jautājumu. „Apzināta ķīmisko ieroču lietošana pret civiliedzīvotājiem Sīrijā ir noziegums pret cilvēci. Tāpēc šādu rīcību nedrīkst atstāt bez starptautiskās sabiedrības reakcijas un vainīgajiem ir jāsaņem pēc nopelniem,” uzsvēra Andris Bērziņš.

Sarunu nobeigumā Latvijas prezidents izteica uzaicinājumu ASV vadītājiem apmeklēt Latviju un Baltijas valstis.

Viesnīca „Radi un Draugi” aicina uz jauno restorānu

No kreisās: viesnīcas *Radi un Draugi* direktore Evita Žvarte, restorāna saimnieks Heinrihs Erhards, viesnīcas *Radi un Draugi* valdes locekļi Pēteris Pētersons un Māris Slokenbergs, viesnīcas vadītāja Margarita Platāce

Vēl, Mārstaļu ielā, viesnīcā „Radi un Draugi” durvis vēris jauns restorāns – **Heinriha Erharda restorāns HE's**.

Māris Slokenbergs, „Radu un Draugu” valdes loceklis: „Ļas ir brīnišķīgi, ka beidzot Vecpilsētā ir tik moderns, gastronomiski augstvērtīgs restorāns. Un vēl – ar āra terasi, kur, baudot īstu gardēžu ēdienu,

mūsu viesnīcas viesi un tautieši, kas te atbrauc no pasaules malām, varēs vērot miļo Rīgu un tās cilvēkus, tikties, pacienāt savus radus un draugus. Tā kā „Radi un Draugi” ir četrzvaigžņu viesnīca, jaunais restorāns atbilst mūsu standartam. Bet pats galvenais – Rīga ir ieguvusi vēl vienu skaistu un kvalitatīvu restorānu, atpūtas vietu, jaunu, mūsdienīgu vaibstu.”

Pie jaunā restorāna Mārstaļu un Grēcinieku ielas stūrī

LASĪTĀJU BALSIS

Paldies Frankam Gordonam

Izlasījusi Franka Gordona rakstu mūsu laikraksta Nr. 30 (10.-16. aug.), gribu viņam pateikties par tik dziļi izprastu un skaidri uzrakstītu rakstu.

Piekrītu, ka Latvijai un pasauli ir jāzina par LCP, kas Gordona vārdiem "nepārprotami un skaidri, pat skaudri puda uzticību demokratiskajai Latvijas Republikai un vērsās pret abiem okupantiem - Hitlera Lielvāciju un boļševistisko PSRS".

Franka Gordona raksts mani īpaši aizkustināja, jo memorandu, ko LCP bija sagatavojusi un 1944. gada 17. martā ar 190 Latvijas patriotu parakstiem adresējusi Latviešu leģiona ģenerālspektoram R. Bangerskim ar

lūgumu to iesniegt rietumu valdībām, bija parakstījis pēc kārtas kā Nr. 117 arī mans tēvs Ernests Brože, uzdodot savu nodarbošanos - A/S "Farmacija" direktors-rikotājs. Bij. Latv. Tirdzn. Rūpn. Kameronas loceklis. Ka šādu memorandu kādeiz parakstījis, tēvs nekad neminēja, lai gan nodzīvoja līdz 95 gadu vecumam un sagaidīja vēl Latvijas neatkarības atjaunošanu 1991. gadā, - aiznesot svarīgo noslēpumu sev līdz mūžībā 1994. gada 2. februārī. Viņš noteikti zināja, ka LCP priekšsēdis Konstantīns Čakste bijis apcietināts, gājis bojā koncentrācijas nometnē un ka arī visiem pārējiem, kas bija memorandu parakstījuši, draudēja

līdzīgs liktenis. Bet, kad 1944. gada martā Hitlera vara tuvojās sabrukumam, tā nepaspēja šos varoņus iznīcināt. Starp tiem taču bija latviešu tautas garīgais vadītājs archibiskaps Teodors Grīnbergs, izcilais valodnieks Jānis Endzelīns, tautas rakstnieks Kārlis Skalbe un vienreizēji latviskā dzejniece Zinaida Lazda, mana skolotāja Kārļa Skalbes ģimnazijā Fišbachā, Vācijā.

Vai es bez viņas iedvesmas būtu tas pats cilvēks? Vai trimdas sabiedrība būtu tā pati bez prof. Luda Bērziņa, kas, būdams arī mācītājs, pirms 60 gadiem bija dibinājis Denveras latviešu draudzi, kur man tagad lemts piederēt?

Parakstījis bija arī prof. Jāzeps Vitols, kuŗa "Gaismas pils" ir dziedāta visos Dziesmu svētkos. Šie ir tikai daži parakstītāji, bet visi paraksti ir apskatāmi Latvijas Kaŗa mūzeja Gadagrāmātā II, ko man uzdāvināja Dr. Uldis Neiburģs, kuŗš 2002. gada vasarā, būdams vēstures pētnieks, strādāja ASV Archives II Grīnbeltā, Merilandē, un bija apmeties pie mums netāļajā Silver Springā. Neapraķstāms bija mans pārsteigums, kad, grāmatu šķirstot, starp daudzajiem pazīstamiem parakstiem ieraudzīju arī sava tēva vārdu. Uldis pagājušogad ir saņēmis doktora grādu par tematu, ko toreiz studēja archivos. Tas man ir bijis gan-

darījums, ka varēju viņam palīdzēt un arī uzturēt draudzību ar viņa jauko ģimeni visus šos gadus.

Priecājos, ka LR aizsardzības ministrs Artis Pabriķs ir pieķritis Franka Gordona ierosinājumam, lai sen jau nepieciešamais piemineklis LCP vadītājam Konstantīnam Čakstem - ar minēto 190 parakstītāju vārdiem - beidzot tiktu uzcelts.

Tad braukšu atkal uz Latviju un ņemšu līdz mazdēlus, kuŗiem, tāpat kā daudziem citiem, par Latvijas vēsturi vēl daudz jāmacās...

Valda Brože Lēvenšteina

IN MEMORIAM

ZENTA BIRZNIECE mūžībā

Kā Daugavas Vanagu organizācijas himnā teikts: *Ak, retākas rindas ik gadus mums tiek, Viens biedrs pēc otra galvu kapenēs liek.* Tā pēķņi šai Mūžības ceļa gājēju saimei 2013. gada 17. maijā Rojtonā (Oldhama) pievienojās DVF Boltonas nodaļas mūža biedre Zenta Birzniece, dz. Feldmane.

Aizgājēja dzimusi 1923. gada 3. maijā Tukuma apriņķa Irlavas pagasta „Irbītēs” sekmīga lauksaimnieka ģimenē. Beigusi Saldus lauksaimniecības skolu, bijusi aizsardze, strādājusi Tautas palīdzības darbā un Mazpulkos. Ģimenes ieteikuma mudināta, devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojusi ASV zonā Dienvidvācijā, Veidenes pilsētā, kur strādājusi Starptautiskās palīdzības organizācijas UNRRA vietējās nodaļas birojā.

1957. gadā Vācijā, Halendorfā, Zenta salaulājās ar sava novada puisi Arnoldu Pariņu, un abi devās uz Angliju darbos tekstilfabrikā un ogļraktuvē Oldhamā

Zenta Birzniece

pie Mančesteras. 1949. gadā nodibinājās DVF Ročdāles nodaļa, kur abi ieņēma vadošus amatus. Nepielūdzama slimība Arnoldu 1955. gadā aizsaula mūžībā. Lai turpinātu ģimenes dzīvi, Zenta noslēdza mūža derību ar Kārli Birznieku, kas arī pāragri tika aizsauls mūžībā 1981. gadā.

Pārciešot bargā Likteņa triecienus, Zenta uzaudzinājusi divus brašus dēlus – Juri un Aivaru, divas meitas – Silviju un Lindu, kuŗi izskoloti un sekmīgi strādā un vada savu ģimenes dzīvi. Atbalstījusi DVF nodaļas un Baznīcas draudzes darbu ar sirsniību, nenogurstošām rokām un pienākuma apziņu. Būdama dziesmu mīļotāja, dziedājusi korī, ar kuŗu piedalījies Dziesmu svētkos Vācijā. Pie viņas daļš labs grūtdienis varēja rast mierinājuma vārdus un padomu. Nepagurdama Zenta darbojusies latviešu sabiedrībā un palīdzējusi savu bērnu ģimenēm. Pēc DVF Ročdāles nodaļas likvidē-

šanas 2003. gadā pievienojies DVF Boltonas nodaļai. Abās nodaļās bijusi arī Vanadzū kopas vadītāja. DV organizācija Zentu apbalvojusi ar DVF, DV CV Atzinības rakstiem un DV organizācijas Zelta nozīmi. Viņas labsirdību atcerēsies kādreizējie oldhamieši tāļajā Austrālijā, Amerikā, Kanadā un Latvijā. Savus 90 mūža gadus Zenta paspēja nosvinēt plašajā bērnu ģimeņu un draugu pulcīnā.

Zentas Birznieces tēvs un māte bijuši izsūtīti uz Sibīriju. Māte tur arī mirusi, bet tēvs mūžībā aizgājis Latvijā. Brālis Gunārs miris Austrālijā, bet Zentai Dzimtene paliek tālumā, dzīve aizvadīta svešumā.

Zentu Birznieci caur Mūžības vārtiem izvadīja māc. Gita Putce Oldhamas krematorijā. Aizgājējas izvadīšanā klāt bija viņas bērnu ģimenes, draugi, kaimiņi un paziņas. Šķīroties tika atskatīts mūzikāls tautasdziesmas „Tek saulīte tecēdama” uzvedums. L.C.

Tur augšā aiz zvaigznēm...

Šī gada 17. augustā pa skuju ceļu devies DVF Koventrijas nodaļas biedrs, latviešu sabiedrībai ļoti pazīstamais Harijs Gipteris.

Harijs Gipteris dzimis 1923. gada 3. martā Mīlgrāvī, Rīgā, zvejnieka ģimenē. Ģimenes apstākļi bija visai trūcīgi, bet diezgan turīgajiem Harija krustvecākiem nebija pašu bērnu, un viņi pieņēma Hariju audzināt un izskolot. Krustvecāki zēnu mīlēja un audzināja kā pašu bērnu. Ģimenei ļoti patika mūzika, un mājās bieži tika spēlētas klavieres. Lielā cieņā bija klasiskā mūzika. Beidzis 31. Mīlgrāvja vidusskolu, Harijs bija nodomājis iestāties tehnikumā, bet Otrais pasaules karš iecerei pārvilkā strīpu, jo Hariju iesaula Latviešu leģionā un nosūtīja uz fronti Krievijā. Lielkaujā pie Opočkas Harijs tika smagi ievainots artilerijas granātas sprādzienā. Viņu nosūtīja uz lazareti Rīgā, vēlāk pārsūtīja uz slimnīcu Vācijā. Sadragātas bija abas kājas, tomēr kaŗa chirurģu veiksmē un neatlaidība ļāva abas kājas izglābt no amputācijas, kaut arī visu mūžu šie ievainojumi lika sevi just.

Pēc kapitulācijas sākās dzīve nometnē Vācijā, tur Harijs iepazinās ar Olgu (pirmo sievu). 1947. gadā abi pieņēma darba piedāvājumu Anglijā un Ligo vakarā ieradās jaunajā dzīves vietā – Koventrijā. Tur arī vienojās slēgt mūža derību. Harijs atrada darbu par mašīnu operātoru Courtauld textile fabrikā, bet vēlāk šo amatu nomainīja ar līdzīgu darbu Umbro skrūvju fabrikā. Abi ar Olgu aktīvi iesaistījās vietējā latviešu sabiedriskā dzīvē, Harijs iestājās par biedru vietējā Daugavas

Harijs Gipteris

Vanagu nodaļā. Vēļāk Oļgai sākās problēmas ar veselību, un 1997. gadā viņa beidza šīs zemes gaitas. Harijs palika viens, centās dzīvē rast vēl kādu interesi. Viņš uzsāka darbu Mūsmāju veco ļaužu mītnē par nakts dežurantu. 1999. gadā Mūsmājās par veco ļaužu kopēju sāka strādāt Elita Veide, un divas vientuļas sirdis drīz atrada kopīgu sauksmi, un tā paša gada 21. maijā viņi savija mūža mīlestības un sirds siltuma saites. Dāsno, 14 gadus ilgušo sadzīves paradīzi pārtrauca Harija vecie kaŗa ievainojumi, tiem pasliktinoties, iestājās daļēja paralīze. Elita bija kopā ar Hariju, līdz viņš beidza šīs zemes gaitas.

Latviešu sabiedrībai Koventrijā nu ir par vienu labu un sirsniģu cilvēku mazāk....

Z. R. M.

Latvieši ārzemēs LV jaunatklāšanas raidījumu TE! var skatīties tīmeklī

Visi ārzemēs dzīvojošie latvieši var sekot līdzi Latvijas jaunatklāšanas raidījumam "TE!" tīmeklī <http://vfs.lv/2013/te>. Raidījumu veido VFS Films sadarbībā ar Tūrisma attīstības valsts aģentūru, LMT un LTV1, lai apzinātu un atspoguļotu vietējās vērtības un masveidā populārizētu tūristu ceļošanu Latvijā visās gada sezonās. Trešā raidījuma sezona tiks demonstrēta LTV1 jau ar 12. septembri katru ceturtdienu plkst. 21.15, tīmeklī to varēs noskatīties jau nākamajā dienā.

Raidījumā „TE!” Pauls Timrots ravē Latvijas tūrisma infrastruktūras nezāles un iejūtas nejausā tūrista lomā, Marta Selecka ar Gustavu Terzenu parāda netradicionālas vietas un notikumus Latvijā un iepazīstina skatītājus ar vietējo lauzu iedvesmas stāstiem, Māris Olte pēti vēl mazzināmu tradicionālu latviešu amata prasmi, Dace Grimze izmēģina izcilāko no tradicionālās latviskās kulinārijas un tā interpretācijas iespējas mūsdienās, bet Māra Kamperova atklāj skatītājiem Rīgu, tās urbāno kultūru, vietas, satiktos cilvēkus un pilsētvīdes vērtības.

Papildus mājaslapai <http://vfs.lv/2013/te> raidījumu varēs skatīties arī TE! Vimeo kontā <http://vimeo.com/vfs>, TE! YouTube kontā <http://www.youtube.com/vfs-films> vai [Ltv.lv](http://www.tvnet.lv) un [Tvnet.lv](http://www.tvnet.lv). Katru dienu TE! varēs satikt sociālajos plašsaziņas līdzekļos: [Draugiem.lv/teraidijums](http://www.draugiem.lv/teraidijums), [Facebook.com/te.raidijums](http://www.facebook.com/te.raidijums), [Twitter.com/teraidijums](http://www.twitter.com/teraidijums).

Jautājumiem:
Eva Mežīte, TE! Runā
T. + 371 26326 981
[E. te.raidijums@gmail.com](mailto:te.raidijums@gmail.com)
[Draugiem.lv/teraidijums](http://www.draugiem.lv/teraidijums)
[Facebook.com/te.raidijums](http://www.facebook.com/te.raidijums)
[Twitter.com/teraidijums](http://www.twitter.com/teraidijums)
Arhīvs: <http://vfs.lv/2013/te>

Raidījuma TE! vadītāji: Gustavs Terzens, Marta Selecka, Pauls Timrots, Dace Grimze, Māra Kamperova un Māris Olte

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Vizīti ASV vērtē Latvijas Ārpolitikas institūta direktors Andris Sprūds

Latvijas Ārpolitikas institūta direktora **Andra Sprūda** ieskatā Baltijas valstu prezidentu vizīte ASV un tikšanās ar prezidentu Baraku Obamu iezīmējusi galvenās savstarpējo attiecību vadlīnijas, tikšanās ir ļoti simboliska, tā parāda, ka ASV ir klātesoša Eiropā un arī Baltijas jūras reģionā, lai gan tā nav šīs valsts ārpolitikas prioritāte.

Andris Sprūds

Vizīte ir ļoti simboliska. Skaidrs, ka mums ASV ir daudz svarīgāka nekā Baltijas valstis Savienotajām Valstīm, jo tām tomēr šobrīd ir degošāki jautājumi. Lai gan dienas kārtībā ir Sīrijas jautājums, tikšanās nav atcelta. Par ekonomiku runāts pietiekami - gan par Eiropas Savienības un ASV brīvās tirdzniecības investīcijas partnerību, gan par enerģētikas jautājumiem, kas izvērsti diezgan detalizēti.

„Baltijas valstu prezidentu vizīte Vašingtonā, Obamas braukšana uz Stokholmu un tikšanās ar Ziemeļvalstu līderiem pirms vizītes Krievijā ir ļoti simboliski mums visiem. Ja runājam par Krieviju, ir redzams, ka neviens Baltijas valstis neaizmirst. Ir izskatījuši provokatīvi paziņojumi no Krievijas politologu aprindām, un šajā situācijā šāda vizīte ir kārtējais apstiprinājums - apdomājiet, ko jūs runājat, jo jums jā-rēķinās, ka mums ir sabiedrotais, pat ja Savienotajām Valstīm Baltijas valstis nav prioritāte. Šis simbolisms nav mazsvarīgs,” skaidro Sprūds.

Tēvzemes Daugavas Vanagi (TDV) pievienosies Daugavas Vanagiem Latvijā (DVL)

Man ir prieks ziņot, ka Tēvzemes

Daugavas Vanagi (TDV) Latvijā ir nolēmuši pievienoties Daugavas Vanagiem Latvijā. (DVD) Kā ziņāms, DVL ir vienīgā DV organizācija Latvijā, kas ietverta DV globālajā sastāvā - saskaņā ar DV Centrālās valdes (DV CV) statūtiem (Darbības noteikumiem). Pēc uzrunas TDV delegātiem gads-kārtējā TDV delegātu sapulcē un savstarpējām sarunām ar TDV valdes priekšsēdi Dr. Liju Braķi un DVL valdes priekšsēdi atv. brigādes ģen. Juri Vectirānu TDV ir nolēmuši pievienoties/iestāties DVL. Speciāli sasauktā TDV sapulcē visas TDV nodaļas Latvijā vienbalsīgi nolēma piedoties/iestāties DVL; pievienošanās process prasīs vairākus mēnešus, lai nokārtotu legālās prasības un juridiskos jautājumus, kas saistīti ar Latvijas likumiem. TDV nodaļas, kopumā desmit –tātad visa TDV organizācija,- kuŗas pievienosies DVL, ir šādas: Alūksne, Balvi, Iecava, Kandava, Koknese, Madona, Rīga (Pulveŗtorņis), Salacgrīva, Talsi un Tukums. Kopējā TDV biedru skaitā iekļaujas 67 bijušie leģionāri. Saistībā ar TDV pievienošanās DVL kopīgais DV nodaļu skaits Latvijā būs 41.

„Apsveicam TDV un DVL vadību un visas TDV nodaļas par sadarbību un pieņemtiem lēmumiem, kas ievērojami stiprinās kopīgo DV organizāciju un tās darbu/nākotni Latvijā. Novēlam sekmes un sadarbību visu starpā mūsu kopējā darbā.

Daugavas Vanagi, sasauksimies!” - tā šo ziņu komentēja DV priekšnieks **Andrejs Mežmalis**

Dombrovskis ilgi valdības vadītāja amatā

30. augustā apritēja 1633 dienas, kopš valdības vadītāja amatā ievē-

lēts Valdis Dombrovskis (*Vienoti-ba*). Viņš tādējādi kļuvis par visilggadējāko Ministru prezidentu pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, kā arī ilgāko demokrātiskā ceļā ievēlēto valdības vadītāju Latvijas valsts vēsturē. (Vairāk lasiet Kārļa Streipa komentārā).

Kaislības ap budžetu

Nacionālās apvienības (NA) valde izvirzījusi priekšnoteikumus, kas nepieciešami, lai apvienība atbalstītu 2014. gada valsts budžetu. NA ieskatā ar nākamā gada 1. janvāri bērnu kopšanas pabalsta un vecāku pabalsta jeb “māmiņalgu” minimālais apmērs mēnesī jāpalielina līdz 140 latiem, bet izmaksas periods pagarināms līdz bērna 1,5 gadu vecumam. Tāpat NA prasa, lai 2014. gada pirmajā pusē tiktu pārtraukta uzturēšanās atļauju izsniegšana par nekustamo īpašumu iegādi, NA pieprasa papildu finansējumu kultūras nozarei, kas būtu adekvāts tai būtiskajai lomai, kāda kultūrai ir latviskās identitātes veidošanā un attīstībā. Finanču ministrs Andris Vilks paziņojis, ka politiku prasības nākamā gada budžetu ieved “nāves ēnā”. Visos strīda jautājumos gan tikšot meklēts kompromiss.

Sprūdzs nolēmis atstāt ministra amatu

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdzs (Reformu partija) no šā gada 1. decembra nolēmis atstāt ministra amatu. Ministrs šādu lēmumu pieņēmis, jo savu turpmāko profesionālo darbību nesaista ar politiku. “Sākoties aktīvam 12. Saeimas priekšvēlēšanu ciklam, saprotu, ka mana izpratne par mērķiem un paveicamiem uzdevumiem ministra amatā aizvien vairāk atšķirsies no Reformu partijai nepieciešamā kursa,” skaidro ministrs. Tāpēc turpmākajos mēnešos reformas, kas joprojām ir veicamas, nebūs populāras un nebūs arī iespējamās, jo trūks partneru atbalsta. Turpmākajos mēnešos, vēl paliekot ministra amatā, un arī pēc amata atstāšanas Sprūdzs būsot uzticīgs Reformu partijas ideāliem un pārliecībai par pārmaiņu nepieciešamību, kas bijusi viņa motivācija, lai pirms diviem gadiem pievienotos šim politiskajam spēkam.

Latvija karavīrus uz Sīriju nesūtīs

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs (Reformu partija) paziņojis, ka Latvijas karavīri uz Sīriju netiks sūtīti, jo sauszemes operācijas iespējamība netiek apsvērta. Sīrijā šobrīd varētu atrasties daži Latvijas valstspiederīgie, taču konkrētu datu par viņu skaitu Ārlietu ministrijai neesot.

Akreditējas jaunais Latvijas vēstnieks EDSO

Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā (EDSO) **Bachtijors Hasans** Vinē 28. augustā iesniedzis akreditācijas vēstuli EDSO ģenerālsekretāram Lamberto Zanjēram.

Tikšanās laikā puses pārrunāja arī EDSO aktuālitātes un reģionālos jautājumus, piemēram, Centrālāzijā, Austrumu partnerības valstīs un Tuvajos Austrumos. Notika viedokļu apmaiņa par gatavošanos decembrī Kijevā notiekošajai Ministru padomes sanāksmei. Vēstnieks Hasans informēja ģenerālsekretāru par prioritātēm Latvijas prezidentūrā ES Padomē. Sarunā tika apspriesta arī šā gada septembrī gaidāmā ģenerālsekretāra L. Zanjera vizīte Latvijā un dalība Rīgas konferencē 2013.

Vēstnieks ASV godina totālītāro režīmu upuŗu piemiņu

Staļinisma un nacisma upuŗu atceres dienā, godinot totālītāro režīmu upuŗu piemiņu, 23. augustā Vašingtonā Latvijas vēstnieks ASV **Andris Razāns** un vēstniecības darbinieki nolika vainagu pie Komūnisma režīma upuŗu memoriāla.

Vainagu nolikšanas ceremonijā piedalījās arī Igaunijas pagaidu pilnvarotais pārstāvis ASV **Tanelis Sepps**. Baltijas valstu vadītāju kopīgajā paziņojumā 23. augustā teikts, ka “1939. gada 23.augustā Padomju Savienība, ko vadīja Jozifs Staļins, un Vācijas Reichs, ko vadīja Ādolfs Hitlers, noslēdza slepeno vienošanos, lai sadalītu un iekārrotu Eiropu. Brīvību mīlošās Eiropas nācijas tika pakļautas totālītārajam režīmam, un sāka valdīt terorisms.”

Eiro ieviešana: Saeimā iesniegs 118 likumu grozījumus

Valsts kanceleja vienotā paketē iesniegusi Saeimai priekšlikumus 118 likumu grozījumiem saistībā ar eiro. Saeima tos izskatīs un nodos izsludināšanai, un ar 1. janvāri tie stāsies spēkā. Grozījumi likumos paredz aizstāt vārdu “lats” ar “euro” un konvertēt summas no latiem uz eiro pēc oficiālā pāreja kursa. Valsts pārvalde intensīvi strādājusi, lai normatīvi saistībā ar eiro tiktu sakārtoti laiki, nodrošinot iedzīvotājiem un uzņēmējiem pārskatāmu un drošu regulējumu. Grozīs arī visus Ministru kabineta noteikumus, kuŗos minētas summas latos vai kuŗos citu apsvērumu pēc tiesiskās noteiktības nodrošināšanai nepieciešams grozīt līdz eiro ieviešanas dienai.

Paredzēts, ka minimālā mēneša darba alga Latvijā ar 2014. gada 1. janvāri būs 225 lati (320 eiro). Precīzēta arī minimālā stundas tarifa likme – tā būs 1,359 lati (1,933 eiro).

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

ASV atzinību guvusi latviešu celtā būve

Televīzijas kanāla CNN tīmekļa vietnes sakopojumā starp ASV septiņām iespaidīgākajām pilīm minēta arī stāmeriešu **Edvarda Liedskalniņa** Floridā uzbūvētā koraļļu pils (*attēlā*).

Liedskalniņa veikums gan ievērojami atšķiras no pārējām sarakstā iekļautajām būvēm. Pārējās sesas būves ir uzņēmēju un citādi turību ieguvušu cilvēku savrupmājas, bet Liedskalniņa pils uzskatāma par vienu no iespaidīgākiem un cilvēka prātam grūti aptveramiem pasaules arhitektūras brīnumiem.

Eiro monētas uz Latviju vedis ar kuģiem

Latvijas eiro monētas, kas tiek kaltas Vācijā, uz Latviju tiks nogādātas ar 15 kuģiem. Pārejai no latiem uz eiro un pirmajam apgrozības gadam tiks izkalti 400 miljoni dažāda nomināla eiro monētu. To kopējais svars ir 1600 tonnas, kopējā nominālvērtība 98 miljoni eiro. Šāds monētu apjoms ietilpst 15 kuģos un 70 konteineros. Latvija eiro monētas sāks saņemt oktobrī.

ASV aizsardzības atašejs apmeklē Ādažu bazi

ASV aizsardzības atašejs pulkvežleitnants Filips G. Antekeiers (*Philip G. Antekeier*) darba vizītē apmeklēja Ādažu bazi, lai iepazītos ar Latvijas karavīru dienesta pienākumiem un sadzīves apstākļiem, kā arī ar bruņojumu, tehniku un ekipējumu. Antekeiers tikās ar Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandieri pulkvedi Mārtiņu Libertu, vēroja prezentāciju par Ādažu bazē izvietotajām vienībām, kā arī apmeklēja Ādažu poligonu. Pulkvežleitnants F. G. Antekeiers pārstāv ASV Jūras kājnieku korpusu un ir ASV militārais atašejs Latvijā ar šā gada augustu. No 2011. līdz 2012. gadam viņš dienējis ASV Jūras kājnieku korpusa sakaru vienības komandiera amatā Okinavā, Japānā. Līdz tam nozīmīgu starptautisku dienesta pieredzi ieguvis Dienvidkorejā. Dienestā kopš 1987. gada. 2001. gadā, absolvējot Sandiego universitāti, ASV, ieguvis maģistra gradu starptautiskajā vadībā.

Ungārijas pilsēta sadarbojas ar Aizkraukli

Latvijas vēstnieks Ungārijā **Imants Lieģis** ar kundzi Ingridu pēc pilsētas slavenā Halašas mežģiņu centra uzaicinājuma viesojās Dienvidungārijas pilsētā Kiškunhalašā. Tiekoties ar pilsētas galvu Ištvanu Čovai, Latvijas vēstnieks apstiprināja, ka vēstniecība arī turpmāk atbalstīs sadarbību starp Aizkraukli un Kiškunhalašu. „Ir

ļoti patīkami, ka šī sadarbība dod mums iespēju iepazīties ar savstarpējām kultūras bagātībām,” uzsvēra Imants Lieģis. Kiškunhalašā tiek gaidīti viesi no Aizkraukles, kas piedalīsies pilsētas vīna svētkos.

Klaipēdā iepazīstina ar “Rīgu 2014”

Latvijas vēstnieks Lietuvā **Mārtiņš Virsis** (*attēlā*) piedalījās festivāla „Baltijas Vilnis” atklāšanā Klaipēdā.

Latvijas vēstniecība Lietuvā sadarbībā ar Lietuvas Kinematografistu savienību festivāla viesus iepazīstināja ar Rīgu - 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu, īpašu uzmanību veltījot latviešu režisoru veidotajām filmām. Interesentiem bija iespēja noskatīties režisora Jāņa Norda spēlfilmu „Mammu, es Tevi mīlu”, režisores Ināras Kolmanes spēlfilmu „Mona”, režisora Dāvja Simaņa dokumentālo filmu „Pedējā tempļa kronikas”, režisoru Ivara Zviedra un Ineses Kļavas dokumentālo filmu „Dokumentālists”, kā arī latviešu animācijas filmas.

Venēcijas biennālē interese par Latvijas paviljonu

Latvijas paviljonu *North by Northeast* Starptautiskās Venēcijas mākslas biennāles “Arsenālā” teritorijā atklāja šā gada 31. maijā, un līdz šim to apmeklējuši ļoti daudzi mākslas un kultūras cienītāji, kultūrtūristi, kā arī nozares profesionāļi no visas pasaules. Pirms dažām dienām paviljonā sagaidīja 100 000. apmeklētāju. Šis skaitlis divkārt pārsniedzot plānoto apmeklētāju skaitu.

Paviljona 100 000. viesi bija Venēcijas biennāles regulāra apmeklētāja, stiliste, Veronika no Parīzes. Par iespaidiem Latvijas paviljonā Veronika pastāstīja: „Ļoti pārsteidza Kaspara Podnieka fotogrāfijas, kurās modeļi jeb cilvēki, kas pozējuši māksliniekiem, izskatās pēc skulptūrām. Savukārt Kriša Salmaņa instalācija ar koku ir tiešām elpu aizraujošs piedzīvojums. Pieredze šajā paviljonā mani noteikti pavadīs arī tālāk, un es pilnīgi pieļauju, ka šis varētu būt viens no maniem paviljoniem – šī gada favorītiem.”

Kamēr... atkārtoti triumfē Eiropas Grand Prix konkursā

Itālijas pilsētā Areco 2013. gada Eiropas *Grand Prix* koŗu konkursā (*European Grand Prix for Choral Singing*) uzvarēja koncertorganizācijas *Ave sol* jauniešu koris *Kamēr...* diriģenta Jāņa Liepiņa vadībā.

Kamēr... konkursā atskaņoja Arvo Pēta, Vītāuta Mišķiņa, Roberta Lūkasa Pirsola, Klaudio Monteverdi, Karīnas Rēnkvistas un Ērika Ešenvalda darbus. *Kamēr...* līdz šim ir vienīgā mūziķu kopa no Latvijas, kas atkārtoti ieguvusi šo augsta prestiža balvu, - 2004. gadā diriģenta Māŗa Sirmā, šogad - Jāņa Liepiņa vadībā.

Vēstniecībā Itālijā viesojas kamerkoris Medera

Latvijas vēstniecību Itālijā apmeklēja kamerkoris *Medera*, kas ieradies Itālijā, lai piedalītos VI Starptautiskajā folkloras festivālā *Bracciano's Castle*. Bračano.

Latvijas vēstnieks Itālijā Artis Bērtulis, tiekoties ar Latvijas dziedātājiem, novēlēja korim un tā mākslinieciskajai vadītājai Guntai Vāverei panākumus un veiksmi starptautiskajā folkloras festivālā, kā arī pateicās koŗa dalībniekiem par Latvijas kultūras pazīstamības veicināšanu Itālijā. Kamerkoris *Medera* dibināts 1996. gadā, ir vairāku starptautisko koŗu konkursu laureāts, ar panākumiem uzstājies daudzās pasaules valstīs, populārizējot Latviju un tās koŗa mākslu pasaulē.

Jauna sezona un konflikts Nacionālajā operā

Pēc Latvijas Kultūras ministrijas rīkotā konkursa uz Latvijas Nacionālās operas (LNO) valdes locekļu vietām tika paziņots, ka par Operas valdes priekšsēdi apstiprināts komponists Artūrs Maskats, līdzšinējais LNO direktora Andreja Žagara padomnieks. Par valdes locekļiem apstiprinātas mārketinga speciāliste Inese Eglīte un mūzikoloģe, bijusī Latvijas TV darbiniece Daina Markova, savukārt līdzšinējam direktoram Andrejam Žagaram tika piedāvāts strādāt par valdes priekšsēŗa padomnieku.

Šis lēmums tika publiskots piektdien, 30. augustā, taču jau pirmdien, 2. septembrī, Artūrs Maskats nāca klajā ar paziņojumu, ka atsakās no amata, ja valdē

nestrādās A. Žagars. Līdzšinējais direktors savukārt atsakās pieņemt padomnieka vietu. Abi sarīkoja preses konferenci, kurā izklāstīja savas rīcības argumentus un uzskatus par viņuprāt nepamatotu kultūras ministres lēmumu. Savukārt kultūras ministre Ž. Jaunzeme-Grende savu rīcību pamato ar vēlēšanos nodrošināt operai profesionāli augstvērtīgu valdi, nenoliedzot, ka viņas lēmumu ietekmējis arī Operas arod biedrību paustais viedoklis par A. Žagara nepieņemamo vadības stilu un nespēju komunicēt ar dažādiem dienestiem. Šajā konflikta situācijā Kultūras ministrija apsver iespēju rīkot jaunu konkursu uz mākslinieciskā vadītāja vietu.

5. un 6. septembrī ar vērienīgiem koncertiem paredzēta LNO sezonas atklāšana, svinot Rīgas opernama 150 gadu jubileju.

Vēstniecība Kanādā dāvinājumā saņem gleznu

Latvijas vēstniecība Kanādā no Kristofēra Morija (*Christopher Morry*) saņēma dāvinājumu - Latvijas izcelsmes mākslinieces Elvīras Jākobsones (dzim. Koskins) gleznu „Rīga deg”. Glezna tapusi aptuveni 1955. gadā un gleznota pēc E. Jākobsones atmiņām par brīdi, kad viņas ģimene no Latvijas devās bēgļu gaitās. Bēgot no Rīgas, E. Jākobsons kopā ar vīru nonāca Anglijā, bet pēc kara devās uz Ņūfaundlandi, Kanādā, kur dzīvoja līdz sava vīra Edvarda Jākobsona aiziešanai mūžībā 1969. gadā. Vēlāk viņa pārcēlās uz Montreālu, kur nodzīvoja līdz mūŗa beigām.

Dāvinājuma sniedzēja K. Morija vecāki bija E. Jākobsones ģimenes draugi. Gleznu E. Jākobsons devāŗus, viesojoties pie K. Morija ģimenes Otavā. Godinot savu vecāku piemiņu, K. Morijs ir gandarīts, ka šī glezna tiek nodota Latvijas valstij.

Liela interese par Ērenpreisi

Pēc trīs gadu intensīva darba, lai atjaunotu *Ērenpreisa* velosipēda leģendu Latvijā, Gustava Ērenpreisa brāļa mazmazdēls Toms Ērenpreiss 2012. gadā saraŗojis un tirdzniecībā laidis četrus jaunus pilsētas velosipēda *Ērenpreiss* modeļus. Tagad šis modelis redzams Pasaules velozares izstādē *Eurobike 2013* Vācijā.

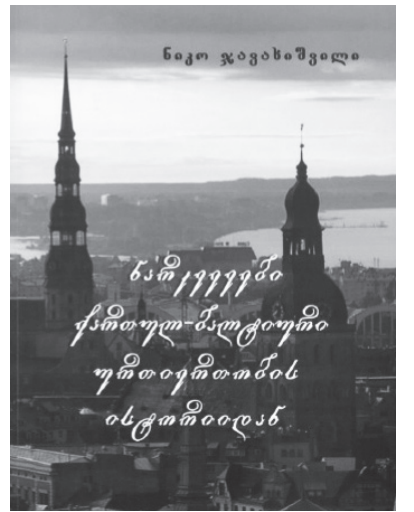
Uzņēmums Vācijā izrāda jauno *Ērenpreisa* velosipēdu kolekciju. Interese par *Ērenpreisa* velosipēdiem ir liela - publika novērtē velosipēdu klasisko dizainu, izpildījuma kvalitāti un zīmola vēsturisko izcelsmi. Toms Ērenpreiss stāsta, ka vēl 2011. gadā uzņēmuma pārstāvji braukuŗi uz šo izstādi, lai mācītos no labākajām praksēm un iegūtu kontaktus, jo velosipēdi bija tikai tapšanas stadijā. Pagājuŗajā gadā uzņēmuma pārstāvji bijuŗi pirmie latvieŗi, kas vispār kādreiz piedalījuŗies šajā izstādē. Jau ar pirmajiem velosipēdiem gūta publikas ieinteresētība un atzinība par padarīto.

No Īrijas pārbraukuŗi 15 latvieŗi

Laikraksta *The Irish Times* informācijā teikts, ka Īrijas valdības samaksātu iespēju atgriezties dzimtenē pagājuŗajā gadā izmantojuŗi 15 Latvijas valstspiederīgie. Tieslietu ministrijas financētā repatriācijas programma tika uzsākta 2004. gadā, un vislielākais repatriantu skaits bija 2008. gadā, kad doties mājup vēlēŗas 757 ES jauno dalībvalstu pilsoņi. Kopŗš tā laika skaits katru gadu samazināŗas līdz 416 cilvēkiem 2011. gadā un līdz 213 cilvēkiem 2012. gadā. Taču šogad grūtībās nonākuŗo repatriantu skaits atkal sācis būtiski pieaugt.

LU Akadēmiskajā bibliotēkā prezentē gruzīnu grāmatu

Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā notika Tbilisi Valsts universitātes profesora, Dr.habil.hist. Niko Džavahiŗvili grāmatas “Ieskats Gruzijas un Baltijas tautu attiecību vēsturē” (gruzīnu valodā) atvēŗšana. Sarīkojumā piedalīŗas arī autors un grāmatas zinātniskais redaktors akadēmiķis Jānis Stradiņŗ.

Gruzīnu - baltieŗu attiecībām ir vairārk nekā desmit gadsimtu gaŗā vēsture, kaut gan līdz šim tās nebija kļuŗušas par atseviŗķas monografijas izpētes objektu. Šis attiecības raksturo mainīga intensitāte, tās reizēm ir starpvalstu attiecības, bet bieŗi tām ir nevalsts, neformāls raksturs.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

Man pietiek ar Latviju

Gleznotāja Vita Merca intervijā Sallijai Benfeldei

Līdzseptembra beigām Valmierā, Vidzemes augstskolā, bibliotēkas telpās skatāma gleznotājas **Vitas Mercas** izstāde. Vita ir viena no talantīgākajām savas paaudzes gleznotājām, apveltīta ar smalku, niansētu krāsu izjūtu, Vita glezno ainavas un klusās dabas. Gaisma un vieglums – tā pavisam īsi varētu raksturot viņas gleznas, kas mānīgi izskatās pēc akvareļiem, kaut arī Vita glezno ar eļļas krāsām. Tomēr Vitas gleznās ir vairāk par krāsām, gaismu un skaistumu, tās slēpj nojausmas, jūtas, atmiņas, noskaņas un nepateikto – kā reizēm mēdzam sacīt: tajās dzīvo dvēselīte.

Gleznotāja ir beigusi Latvijas Mākslas akadēmijas Gleznošanas nodaļu pie profesora Eduarda Kalniņa, pēc tam pie profesora papildinājusies meistarklasē, iegūstot maģistra gradu. Piedalījies grupu izstādēs Rīgā, Viļņā, Maskavā, Somijā, Zviedrijā, Vācijā, Polijā, Itālijā, Francijā, Japānā un citviet. Viņas darbi atrodas Valsts Mākslas muzeja, Latvijas Mākslinieku savienības un Jelgavas muzeja īpašumā, kā arī daudzās privātkolekcijās Latvijā, Kanadā, Amerikas Savienotajās Valstīs, Zviedrijā, Vācijā. Garus gadus Vita Merca strādājusi par pārdarbinātāju J. Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolā.

Pirms astoņiem gadiem gleznotājas dzīve apmetā kūleni – izjūka viņas laulība, grūta slimība spieda pie zemes, bet viņa izķepurojās un joprojām glezno – pēdējā gada laikā tapušas trīsdesmit gleznas. Mūsu saruna ir nevis par slimībām un ikdienas rūpēm, bet gan par vidi, dzīvi, cilvēkiem un to, kāpēc ir vērts dzīvot.

Jau piekto gadu tu dzīvo Cēsīs, – vai joprojām ilgojies pēc Rīgas?

Jā, šī būs piektā ziema, kopš esmu Cēsīs un ilgojos pēc Rīgas. Esmu piedzimis un uzaugusi Rīgā, un tur ir atmiņas. Tur ir draugi, un man patīk iejukt pūlī, tā itin vienkārši iet un zināt, ka esmu kopā ar pulka cilvēkiem, bet neviens mani netraucē. Šeit ir citādi – te ātri katru sāk pazīt, katru vēro. Rīgā tā nav, un tas man ir ļoti svarīgi. Tāpēc mazpilsētā man ir grūti, labāk neēju ārā. Laikam esmu individuāliste, taču pati to nezināju, līdz pārcēlos uz Cēsīm. Nezināju, ka tā dzīvošu un ka man tas patīk.

Kad tev Cēsīs būs izstāde?

Nezinu, nevaru sadūšoties. Doma, ka ir vairāk jāiedzīvojas. Neliela izstāde man Cēsīs ir bijusi, bet izstāžu zālē... tur vajag daudz darbu. Gribētos parādīt jaunus darbus, ne vecos. Pēdējos gados esmu uzgleznojusi daudz, tas tieša, bet ne jau tie visi ir izstādes darbi. Izstādei vajadzīgi ļoti pārdomāti un izvētīti darbi, tādi, kas skatāmi kopā, kā ansamblis, nevis vienkārši skati no dabas. Ir jādomā par kopīgo noskaņu, kāda var veidoties, bet pagaidām es nevaru, strādāju diezgan fragmentāri. Pieķeru sevi, ka strādāju it kā „nost no sevis”, lai nedomātu, aizmirstos. Acīmredzot dzīvē ir arī tādi brīži, kad darbs ir kā terapija. Agrāk biju mērķtiecīgāka, tagad vairāk – kā iznāk. Man pašai tas ir liels brīnums, tāpēc mēdzu teikt, ka esmu ceļā. Varu droši sacīt, ka nekad nezinu, kurās vietās būs pieturas punkti, kur es

Vita Merca un viņas darbi

apsēdišos un padomāšu, par ko es domāšu.

Ceļš reizēm aizved uz vietām, kurās cilvēks nemaz nav gaidījis, ne jau visu varam aprēķināt. Gleznošanas process man ir ļaušanās. No rīta noskaitu lūgšanu, pateicos, ka esmu izdzīvojusi, ka atkal esmu piedzīvojusi jaunu dienu, tad eju pie molberta un daru. Agri rīti ir mans laiks. Īstais laiks, kad gleznoju, ir no septiņiem rītā, ja ir laba gaisma, un spēks kaulos man ir līdz kādiem diviem pēcpusdienā. Esmu cīruļis. Ja esmu plēnērā, vakara noskaņas man ir ļoti vērtīgas, tad es kļūstu sentimentāla. Sentiments – tas ir manas dvēseles patiesais stāvoklis. Plēnēra vakaros varu ķert pēdējos saules stariņus. Es nevaru dzīvot bez plēnēra, bez iziešanas ārā, man ir vajadzīga daba.

Vai cēsnieki atšķiras no rīdziniekiem?

Atšķiras gan. Manuprāt, viņi ne pārāk uzticas ienācējiem, pārbaida. Vidzemnieki ir lokālpatrioti, un to jūt. Tā ir atšķirība no kurzemniekiem, jo esmu dzīvojusi un strādājusi arī Liepājā, tur vairāk ir vēja, jūras tuvuma un skarbuma. Man Vidzeme ir ļoti tuva, jo no šejienes nākuši tik daudzi labi dzejnieki, mūziķi, un Vidzemi tas manā prātā dara krāšņu, bet cilvēkus es negribu traucēt. Esmu dzīvojusi lielā pilsētā, un man ir citas prasības cilvēkiem, man šķiet, ka vidzemnieki ir pašpietiekami, varbūt pat pārāk pašpietiekami. Viņi apjauš, ka tādas otras pilsētas kā Cēsīs nav – gluži tāpat kā kuldīdznieki. Tā gan nav tā lepība, kāda nāk no Ventpils puses, šeit tai ir pamats. Es to nebūt nenosodu, bet es jūtos atšķirīga, nezinu, kāpēc.

Vidzemes pusē ir gaiši cilvēki, sapņotāji un mākoņstūmēji, kas mani valdzina. Laikam man pietrūkst ritma un ātruma, te viss notiek lēni. Tagad es varu sēdēt savā trešajā stāvā un raudzīties, kā viss lēnām notiek, jo esmu vecāka, bet jaunībā gan to nebūtu varējusi, man vajadzētu Rīgu. Taču Cēsīs man nedaudz atgādina Francijas mazās pilsētiņas – tieši pēc kolorīta, arī pelēcīgi brūnganais akmens, no kuŗa celtas daudzas mājas, atgādina Franciju un arī Itāliju. Te var redzēt arī skaisto jumtu ritmu, architektūru, kas ir neparasta un proporcionāla ar kokiem, dabu. Mākslinieka acīm tā ir liela bauda. Starp citu, esmu daudz gleznojusi Āraišos, tur ir īpaša enerģētika, noskaņa, – laikam jau ne velti senie letgaļi tur uzbūvēja savu ezerpili.

Vai Latvijas sabiedrības un varas attieksme veicina māksli-

nieku dzīvošanu mūsu zemē, vai arī tas ir katra paša ziņā – kā izdzīvos, tā arī būs?

Nupat lasīju interviju ar režisoru Viesturu Kairišu. Viņš ir Vācijā, viņa sieva ir māksliniece, viņa beigusi J. Rozentāla Mākslas skolu. Viņiem ir bērniņi, un Visturs saista savu darbību ar Vāciju. Viņam ir būtiski izdzīvot. Kairišam ir monumentāla domāšana, ir vajadzīga skatuve, viņš nevar savā nodabā pats kaut ko pindzelēt. Man ir vienalga, man vajag tikai manu zemi un manas debesis. Jā, vajag ota, krāsas, audeklus, bet izdzīvot

var. Esmu mēģinājusi gleznot Itālijā, esmu izbraukājusi vēl citas zemes un skatījusies, vai es tur varētu dzīvot un gleznot, tomēr aizvien esmu atgriezies savā zemē. Protams, tas paliek katrā mākslinieka paša ziņā – aizbraukt vai palikt. Ja es būtu jauna, protams, es mēģinātu kaut kur vēl studēt, mācīties Dānijā vai Francijā. Tomēr tas, kas cilvēku baro un padara par personību, ir kaut kas daudz vairāk nekā zināšanu apjoms, tas ir vairāk nekā uzgleznots Eifēļa tornis vai Triumfa arka. Man pietiek ar Latviju, kā saka Imants Ziedonis. Es esmu laimīga un daudzreiz esmu domājusi par šiem Ziedoņa vārdiem, – neko precīzāku es nevaru pateikt. Man tiešām pietiek – ir jumts virs galvas, esmu paēdusi, un man ir krāsas.

Vai tavuprāt valstij nevajadzētu vairāk atbalstīt talantīgos māksliniekus?

Kuŗš to varētu noliegt, ka vaja-

dzētu? Bet mēs esam pārāk vērsti uz naudu, mēs joprojām neesam izsijājuši un atraduši to isto graudu, mēs neredzam savas patiesās vērtības. Varbūt tagad, pēc kredītu ņemšanas un krīzes, cilvēki ir sapratuši, ka kartupeļus var nomizot paši un nav vajadzības tos pirkt lielveikalā jau nomizotus. Bet māksliniekiem nekad un nevienu laikā nav bijis viegli. Kuŗš to ir teicis, ka māksliniekam jābūt pārbarotam? Mēs saskatījāmies labas filmas un iedomājāmies, ka mums varētu būt kā Pikaso, kam piedēra pils, kur viņš iekārtoja savas darbnīcas, jo viņš nebija tikai gleznotājs, bet nodarbojās arī ar keramiku, installācijām. Mums tā nekad nebūs un nevar būt, jo Latvijā ir ļoti daudz mākslinieku, un mākslinieks nevar sevi tā atražot, kā to iedomājas mūsu valstsvīri. Mākslas akadēmija neražo darbaspēku klasiskajā izpratnē. Kamēr būs tādi uzskati un nebūs pietiekami inteligēntas sabiedrības un varas, tikmēr būs attieksme, ka mākslinieks ir neizdevies matemātiķis, inženieris vai kaut kas tāds, kas neko nevar izdarīt, tāpēc darbojas mākslā.

Kad jaunie, talantīgie cilvēki piesaka sevi, viņi saprot, ka bez valsts atbalsta nevar, ka Kultūrkapitāla fonds ir vajadzīgs, ka ir vajadzīga

būs kādam vajadzīgs ārpus Latvijas?

Un vai ir vajadzīgs ārpus Latvijas?

Maz. Tas, ka tu labi glezno, nenozīmē, ka esi liels mākslinieks un runā par to, par ko ir jārunā lielai mākslai. Jārunā tieši tā, jo arī ar glezniecību var daudz pateikt. Var būt profesionālis, bet nebūt mākslinieks. Jo ilgāk dzīvoju, jo vairāk saprotu: to, vai būs tikai no dabas gleznota ainava vai arī tur būs kaut kas vairāk, nosaka talanta pakāpe. Un talantu tevī ieliek Visaugstākais. Tas nav prognozējams, tu vari savu ādu griezt uz otru pusi, tev sāpēs, bet tavos darbos nekā vairāk par bildi nebūs. Gleznotājam Borisam Bērziņam bija tāds teiciens: „Es jau varu iedzīt tajā papēdī to naglu, lai man sāp. Nu un tad?”

Vai tev ir kāds sapnis?

Man neviens nekad to nav jautājis. Protams, man ir sapnis – es vēl gribētu aizbraukt uz Itāliju. Man ļoti patīk saule, man ļoti patīk gaisma. Mums ir daudz līdzīga ar Itāliju, kaut arī mēs esam ziemeļos, bet viņi ir dienvidos un ir vairāk apdāvināti ar brīnišķo gaismu. Mums tas vairāk ir sevī, mums ir vairāk smagnējības. Ko es gribētu uzgleznot? Beidzot es gribētu uzgleznot vienu labu darbu, tādu, ar kuŗu pati būtu apmierināta. Līdz

ļoti kompetenta komisija, kas vērtē. Valstij vajadzētu būt plānam, vai tāds mākslinieks vispār ir vajadzīgs, nevajag ļaut viņam kā trākam sunim savā nodabā skraidīt apkārt. Ja valstij vajag labus dizainerus un datorgrafikus, tad ir jābūt plānam un skaidram redzējumam, – atbalstu vajadzētu. Bet tas, ko dēvē par tīro mākslu, – tas paliek katrā paša ziņā, – galu galā neviens neuzvilks audeklu uz rāmja un neteiks, ko gleznot un vai gleznot. Padomju laikā bija dižie pasūtījumi, mēs visi zinām, kādēļ tie bija, kā tika piesaistīta mākslinieka doma un kā gleznoja to, kas vajadzīgs. Toreiz mākslinieks veselus gadus bija mierīgs, jo pasūtījums bija, nauda arī. Un no Maskavas „labi varēja redzēt”, ko kuŗš glezno un kuŗam cik samaksāts. Laiki mainījās, un tagad ir tikai paša sirds pasūtījums. Jautājums – kā to darīsim? Un vai tas

šim tāda nav, varbūt ir pa centimetram kādos desmit darbos. Man šķiet, ka vajadzētu varēt – vēl smalkāk, vēl jūtīgāk, vēl niansētāk. To, ko es jūtu, es nevaru uzgleznot līdz galam. Tas ir smagi. Varbūt iemesli ir tīri tehniski un jāatgriežas pie prozas: varbūt vajadzētu ieguldīt vairāk naudas, labākus materiālus.

Un atkal es gribu citēt Borisu Bērziņu, viņa klasisko teicienu: „Es neticu, ja kāds saka, ka pie cita karaļa viņš gleznotu labāk.” Katram no mums ir atvēlēts savs laiks. Tas ir jāsaprot, jāspēj ielēkt savā laikā un īstenot to, kas ir darāms, tuvoties savam sapnim. Nedrīkst tikai sapņot, ir arī jādara. Ja Dievs tev ir nobucojis un iedevis talantu, tad tu jūti kaut ko netveramu un dari. Tas ir kā brīnums, un tas aukliņas galā, kuŗu tu turi rokās, ir kaut kas tāds, ko tu nezini, bet sajūti. Ja man nav sajūtu, es nevaru gleznot.

Mēs šoreiz sajūtām īsto 3x3 „garšu”

Mēs esam pavisam jauni *trisreiztrisotāji*, jo nometne Īrijā šogad notika tikai otro reizi. Gan rīkotāji, gan dalībnieki vēl tikai iepazīst 3x3 un mēģina noķert tās īsto „garšu”. Laikam jau deģsmē, vēlēšanās un attieksme ir tās, kas šo garšu veido, un šogad mēs to patiešām sajūtām. Nometne bija sirsniņa, latviska un ļoti interesanta, jo nodarbību klāsts kā pieaugušajiem, tā bērniem bija bagātīgs. Rīkotājiem, kas bija veikuši lielisku organizatorisko darbu, bija liels gandarījums lasīt, ka portāls *baltic-ireland.ie* ne tikai plaši aprakstīja 3x3, bet arī cildināja kā vienu no Īrijas latviešu šī gada svarīgākajiem notikumiem. Un Latvijas vēstnieks Īrijā Pēteris Elferts, kuram pēc četriem šai valstī pavadītajiem gadiem bija jādodas atpakaļ uz Latviju, atzina, ka tas, ka 3x3 ir iedzīvojis Īrijā, viņam ir devis vislielāko gandarījumu.

Nometne notika no 11. līdz 18. augustam skaistā vietā Kāslbārā (*Castlebar*), Īrijas rietumos, un to vadīja Inguna un Imants Mieži. Dalībnieku skaits bija gandrīz divreiz lielāks nekā pirmajā nometnē 2012. gadā – 147, no tiem 59 bija bērni. Saieta tema bija „Saknes” un sauklis – „Saknes jau vējš neizdzēs...”

Saiets Īrijā, tāpat kā ikvienā citā 3x3 nometnē lielajā pasaules latviešu 3x3 kustībā, sākās ar sabraukšanu, reģistrēšanos, savas apmešanās vietas meklēšanu un nometnes apskati. Sekoja atklāšana ar himnu un karoga pacelšanu, uzrunām, apsveikumiem, koŗa *eLVē* un tautasdeju kopas „Karbunkulis” priekšnesumiem. Nobeigumā Inguna un Imants Mieži iestādīja ozolu, ko savā dārzā no Latvijas ozola zīles bija izaudzējuši netālu dzīvojošā Zane Kažotniece. Ozols simbolizē latviešu pamatīgumu un saknes, kā arī atstāj liecību par latviešu klātieni zaļajā salā.

Ar Latvijas Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) ievērojamo finansiālo atbalstu, ko laimēja Latvijas biedrības „Trīs reiz trīs” iesniegtais projekts, nometnes rīkotāji varēja uzņemt lielāku dalībnieku skaitu, samaksāt ieviržu vadītāju lidojumu biļetes no Latvijas un Lielbritānijas, dalībniekus aizvest ekskursijā uz slaveno Svētā Patrika kalnu un Atlantijas okeana krastu, kā arī segt dažādus citus izdevumus. Ļoti palīdzēja laikus saņemtais PBLA atbalsts, kas rīkotājiem ļāva uzsākt agros organizācijas darbus bez liekas kavēšanās. Citi atbalstītāji un sadarbības partneri bija uzņēmums *Tvovernet*, Latviešu kultūras fonds Īrijā, Latvijas vēstniecība Īrijā, Īrijas Latviešu nacionālā padome, ziņu portāls *baltic-ireland.ie*, avīze *Īrijas Vēstis* un *Four Grains* (Latviešu maize Īrijā).

Ļoti nozīmīga bija sadarbība ar Latviešu valodas aģentūru (LVA) Latvijā, kurā 3x3 ietvaros rīkoja skolotāju kursus, nodrošinot sistematiskāku pieeju latviešu skolīņu pedagogu izglītošanai. Kursos piedalījās 21 dalībnieks no Īrijas, Norvēģijas un Lielbritānijas. Savā bagātajā pieredzē un zināšanās kursos dalījās četras LVA speciālistes. Kursu nosaukums bija „Latviešu valodas apguve: kā mācīt un mācīties latviešu valodu”, un kursu dalībnieki nobeigumā saņēma apliecības. Skolotāji katru dienu kursiem veltīja trīs stundas un pārējā laikā varēja izmantot 3x3 saieta piedāvāto ieviržu programmu.

Bērniem piedalīšanās latviešu valodas nodarbībās vienā no piecām vecuma grupām bija obligāta. Pārējā laikā viņi varēja piedalīties vilku mācībā, radošās nodarbībās, sportā, animācijā, mūzikā un folklorā vai mazuļu akadēmijā (0-3 g.v.). Padsmitnieku ievirzē, kurās nosaukums bija „Īsta mīlestība

gaida”, notika pārrunas, spēles un citas nodarbības. Visa ģimene kopā varēja piedalīties rotaļās un tautasdziesmās.

Pieaugušo ievirzes bija latviešu valoda, reliģija un ētika, maizes skola, pirts mācība, koris, žurnālistika: mēs veidojam ziņas, vai ziņas veido mūs, ģitāras spēle, latviešu tautas dzīves ziņa, jaunu lietu darināšana no vecām, projektu vadība sabiedrisko organizāciju vadītājiem, teātris, jostu un prievīšu aušana, lakata aušana uz rāmja, fotografēšana, deja un kustība un ģimeņu seminārs.

Pēc ikvakara interesantajām vakara programmām dziedājām vakara dziesmu, klausījāmies vakara pasaciņu bērniem, skatījāmies latviešu filmas un „nikām” kā kārtīgā 3x3 pienākas, – uzdziedot, uzdancojot un baudot iespēju būt kopā šai mazajā Latvijā. Un varbūt atrast laiku izlasīt katru dienu iznākošo nometnes avīzi *Trejlapis*.

Šķiet, ka nometnes laikā tika panākta pietuvošanās ideālajai pasaulei, kā to dēvē Latvijas 3x3 padomes priekšsēde Inese Krūmiņa. *Trīsreiztrisotāji* ir liela ģimene, kurā paslavē, samīļo bērnu un arī bērnam aizrāda, pat ja viņš nepavisam nav no paša ģimenes. Tā ir ģimene, kurā palīgā steidzas un roku pieliek nevis tad, kad tiek stumts vai grūsts, bet arī tad, kad cilvēks redz – viņa plecs vai roka ir nepieciešama šeit un tagad.

Iespējams, ka dažam labam padsmitniekam galvā tā vien perinājās nedarbs – aizlaisties no latviešu valodas stundām, un, ja paraugāmies uz sevi pirms gadiem 20 – 30, tad godīgi jāatzīst – tas ir tikai normāli. Bet, ja bērniem ļauj zīmēt, ko viņi paši vēlas, un meitenes nezīmē vis Bārbijas, bet, neviena nemudinātas, zīmē lelles latviešu tautastērpos, kas noskatīti daudzinajuma laikā un pilsētas

svētku gājienā Kāslbārā, kurā mūsu ļaudis ar lepnumu lika augsti plīvot Latvijas karogam, ja bērni lūdzas vecākiem palikt 3x3 vēl nedēļu, ja viņiem mēle atraisījusies, latviešu valodu runājot, tad ir skaidrs, ka 3x3 rīkot ir bijis vērts!

Nobeiguma vakarā kā bērni, tā viņu vecāki atrādīja, kas nedēļas laikā apgūts. Likās gandrīz neticami, cik daudz var iemācīties piecu dienu laikā. Un svētdienā pēc karoga nolaišanas un nometnes slēgšanas nometnes vadītāja Inguna Mīze Latvijas Radio raidījumam varēja teikt – ja mūsu

latvisko sakņu saglabāšanu ikdienā var salīdzināt ar maizes ēšanu, tad 3x3 saieta nozīme latvietības saglabāšanā ir kā sen pelnīts un ilgi gaidīts svētku klinģeris.

Lieliskie šī gada 3x3 vadītāji Inguna un Imants Mieži jūs gaidīs Īrijas 3x3 nākamgad – brauciet no visām zemēm baudīt mūsu svētku klinģeri!

Īrijas 3x3 padome

P.S. Nometņu avīzes un informācija par šī un nākamā gada 3x3 nometnēm visā pasaulē būs pieejama www.3x3.lv

RĪGAS ĒDAMVIETAS

Mielasts pie „Rīgas galvenā gaiļa”

Vecrīgā, starp Pēterbaznīcu un Jaņa baznīcu, dažus desmitus soļu tālāk – no Brēmenes mūzikantiem uz Grēcinieku ielas pusi – vērigs seno ieliņu staigātājs pamanīs „Rīgas galvenā gaiļa” (Ojārs Vācietis) siluetu un vārdu, kas ierakstīts nama arkas lokā, – „Pētergailis”, „Kafejnīca”. Pie pašā nama un iepretim tam – āra terases, kur piesēst un diženu mūru ielenkumā baudīt to, ko piedāvā kafejnīca. Ridzīniekiem, kam gadu skaits sniedz pāri pusmūžam, šī vieta saistās ar nostalgiskām atmiņām. Man arī. Studiju gados, t.i., aizvadītā gadsimta septiņdesmitajos, te varēja atnākt jaukā divatā, lai iebaudītu, piemēram, šampanieti, samiksētu ar Rīgas melno balzamu, – kokteili „Pētergailis”. Romantiskas studentes varēja brīdī būt tuvumā netālās Operas māksliniekam un dižģarim, kas te iegriezās pēc izrādes, – Marģeram Zariņam, Kārlim Zariņam un Oļģertam Grāvītīm. Varēja tuvplānā aplūkot aktrises, aktierus, dziedātājus un baleta zvaigznes...

Viss Pētergailis” kodols

Jāteic, arī šodienas zvaigznes te nav retums. Nupat, piemēram, sastapu Viju Vētru! Ārzemju latvieši te esot bieži sastopami. Nereti iegriežoties arī PBLA pirmā persona Jānis Kukainis un viņa dēls advokāts Matiss Kukainis. Un „pašmāju zvaigznes” – Guntis Gailītis, Romāns Vanags. Saeimas „zvaigznes” arī.

Kafejnīca, kas savulaik tapusi, kopdarbojoties Rīgas galvenajam architektam Georgam Baumānim un viņa kollģegam Imantam Rubinam, glabā ne vien nostalgiskas atmiņas, bet arī cieņu pret šo vidi un vietu, kur visapkārt ir vēsture. Neuzkrītoši, klusināti ir „Pētergailis” iekštelpās, gaisma iespīd caur savulaik kom-

binātā „Māksla” tapušajām vitražām, ko darinājusi māksliniece Gundega Strauta. Pie sienām – senas gravīras, kartes, fotogrāfijas – Skārņu iela cauri laikiem. (Tās sarūpējis nu jau mūsu lasītājiem pazīstamais Rīgas pētnieks Gūnārs Armans.)

„Pētergailis” īpašniece Viktorija Grišāne 14. augustā nosvinēja apaļus 35 gadus, kopš viņa te saimnieko. Tagad kopā ar dēlu Armandu Rubinu. Un mazmeitu Ievu, kas te strādā par viesmili, vienlaikus būdama uzņēmējdarbības un svešvalodu studente. Tā teikt – apvienojot patīkamo ar lietderīgo. Viktorija arī savas darba gaitas sākusi viesmīles amatā – tolaik, aizvadītajos septiņdesmitajos, – slavenajā kafejnīcā „Luna”, kur tāpat apgrozījās mākslas aprindas, – dienā pusdienoja, bet vakaros te skaņēja „dzīvā mūzika” un varēja uzdancot. (Es arī atceros „Lunas” soļanku, īpašo karbonādi un šokolādes krēmu ar dzērveņu ķīseli!)

Viktorijas dēls Armands aiz-

steidzas mums garām ar kādām „štelatlēģām” rokās, bet pēc brīža mums pievienojas, darba drēbes nomainījis ar „pletkreklu” – fotogrāfijai. Katrā ziņā „bildei” jāpieaicina bārmenis Raivis, un viņš ierodas, lepnī pasītis padusē ēdienkarti ar Pētergaili uz vāka. Tā nu viss „Pētergailis” kodols skatāms foto.

Jautāju Viktorijai, kādi klienti viņai vislabāk patīk. „Tādi, kas kārtīgi ēd!” Nu, isti latviski, vai ne? Paēst te tiešām var kārtīgi un isti latviski arī. Cenas – kā tagad mēdz teikt – draudzīgas. Iekštelpās īsta koka galdi, pie sienas senatnīgs pulkstenis skaita stundas, ap 200 gaiļu – porcelānā, stiklā, mālā – dāvanas no pateicīgiem klientiem – satupuši uz palodzēm, karnīzēm, plauktiem. Ļoti piemērota vieta gan mīlas pārišiem, gan klusinātu sarunu cienītājiem, gan pārdomās grimstošiem vientuļniekiem. Un tiem, kam tik „kārtīgi paēst”.

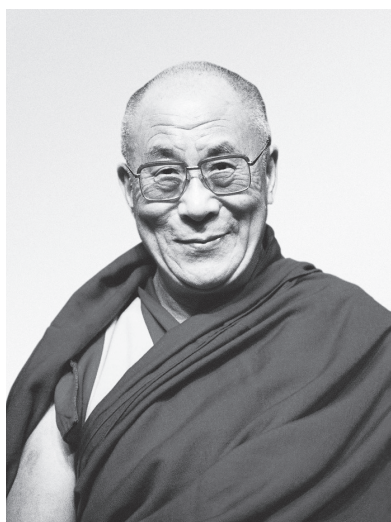
„Pētergailis” mielojās un tērzēja
Ligita Kovtuna

Sallija Benfelde

DIVAS BRĪVĪBAS

Latvijas augstās amatpersonas izliksies neredzam un nedzirdam, ka no 8. septembra mūsu valstī viesosies Nobela Miera prēmijas laureāts, Tibetas garīgais līderis, Viņa Svētība Dalailama XIV. Atmetot diplomātiski smalku izteikšanās veidu, skaidrojums ir vienkāršs: Ķīnai nepatīk, ja kādas valsts augstākās amatpersonas tiekas ar Dalailamu, jo tā tiek vērtēta kā Dalailamas un Tibetas atzišana. Droši vien vietā ir atgādināt, ka 1949. gadā Ķīna iebruka Tibetā un 1951. gadā Tibetas delegācija parakstīja 17 punktu piespiedu vienošanos ar Ķīnu, kas paredzēja Ķīnas armijas ieviešanu visās Tibetas pilsētās un Tibetas ārlietu pāriešanu Ķīnas jurisdikcijā.

1959. gadā notika tibetiešu sacelšanās un, to apspiežot, tika nogalināti vairāk nekā 87 000 cilvēku. Dalailama bija spiests doties bēgļu gaitās un apmetās Indijā. Viņam sekoja daudzi desmiti tūkstošu tibetiešu. Vēl var piebilst, ka savulaik Dalailama vērsās pie pasaules sabiedrības, un pēc viņa lūguma tika izveidota starptautiska juristu komisija, kuŗas ziņojumā lasāms, ka Ķīna ir vainīga smagākajā noziegumā, kādā var tikt apsūdzēta kāda persona vai nācija, – vainīga nolūkā iznīcināt nacionālu, etnisku, rases vai reliģisku grupu genocīdā. Turpinoties okupētājvalsts zvērībām Tibetā, 1960. gadā Tibetas jautājums tika izskatīts ANO Ģenerālajā Asamblejā, un Tibetas bēgļu jautājumā ANO vēlāk pieņēma vēl divas rezolūcijas. Bet PSRS un tās draugi un atbalstītāji deklarēja, ka tāda

Viņa Svētība Dalailama XIV

Tibetas jautājuma nemaz nav un ka Tibeta ir tikai un vienīgi Ķīnas iekšējais jautājums.

ANO rezolūcijām nebija nekādu seku, un Tibetas laicīgā un garīgā vadība joprojām dzīvo trimdā. Laiki ir mainījušies tajā ziņā, ka šobrīd Ķīna vairs brutāli nedraud tiem, kas atbalsta Tibetas neatkarību un tiesības dzīvot savu dzīvi. Vairs netiek runāts par imperiālistu meliem un iekūkšanos. Nauda un labumi, ko var saņemt no Ķīnas, ir tik kārdinoši, ka valstis izliekas neredzot to, kas joprojām notiek Tibetā.

Varētu domāt, ka Latvija, kuŗu savulaik piemeklējis līdzīgs liktenis un kuŗa tomēr vēl atceras, ko nozīmē okupācija, atbalstīs Tibetas centienus. Taču tas, ko mēdz dēvēt par reālpolitiku, ir līcis Latvijas politiķiem mainīt savu nostāju. Latvijas un Ķīnas attiecības tiek rēgulāri stiprinātas, par pamatu pieņemot faktu,

ka: "Latvijas valdība atzīst Ķīnas Tautas Republikas valdību par Ķīnas vienīgo likumīgo valdību un savā ārpolitiskajā darbībā seko "vienas Ķīnas" politikai" (citāts no Ārlietu ministrijas mājaslapas, 2002. gads).

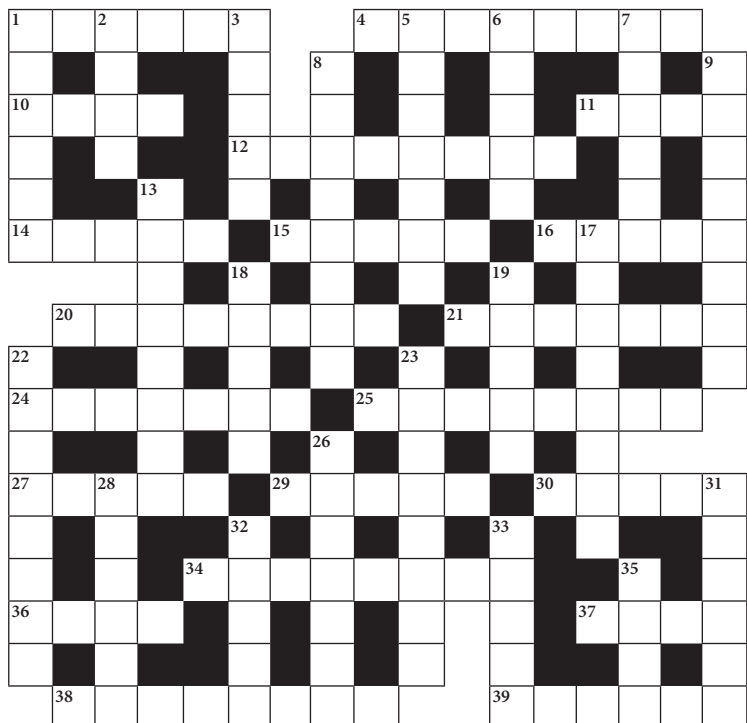
Iepriekšējās divas Dalailamas vizītes Latvijā notika 1991. un 2001. gadā. Protams, 1991. gadā, kad Dalailama ieradās Latvijā neilgi pēc mūsu valsts neatkarības atgūšanas, vēl netika rēķināts, vai ir izdevīgi sasveicināties un sarokoties ar viesi. 2001. gadā Dalailama ieradās Latvijā pēc Saemēšanas grupas par atbalsta sniegšanu Tibetā un Latvijas un Taiwānas parlamentu sadarbības grupas ielūguma. Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga ar Dalailamu tikās, kaut neoficiāli, tomēr publiski, un Dalailamas vizīte nekļuva par katra iedzīvotāja dziļi personisku jautājumu, gar kuŗu valstij nav (nedrīkst būt!) daļas.

Šogad Dalailamas vizīte jau ir katra dziļi personisks jautājums, un valsts neko neaizliedz, bet arī izliekas neredzam, ka Nobela Miera prēmijas laureāts ieradīsies Latvijā. Kaut arī ik pa laikam apvainojamies uz citām valstīm, ka tās mūs nesaprot un ka politikā mēdz būt dubultstandarti – mazajiem vieni, lielajiem – citi, patiesībā mēs esam pievienojušies pārliecībai, ka ir divējas brīvības. Mēs laimīgā kārtā esam iekļuvuši izredzēto brīvībā, bet citiem pietiks ar skaistiem vārdiem par demokratiju.

Starp citu, 9. septembrī Dalailama Latvijā lasīs publisko lekciju „Līdzcietības kultūra”...

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Līmeniski. 1. Sena latviešu garuma mērvienība. 4. Zaļš dārgakmens. 10. Nokļūt; nonākt paredzētā vietā. 11. Neredzīgi. 12. Cieņa, bijība. 14. Jūrmalas pilsētas daļa. 15. Ievērojamas Latvijas politikas vārds. 16. Priekšmets, ko pārvieto nesot. 20. Lietus periods. 21. Upe Latvijā. 24. Iepriekš nodzīvotais laika posms. 25. Ar skatienu uztvert. 27. Tāds, kas nav pietiekami ass. 29. Sievietes vārds (apr.). 30. Būt informētam (par ko). 34. Rožu dzimtas krūms. 36.

Klajums ar nabadzīgu augāju. 37. Brīvs laiks; nenodarbinātība. 38. Glaužot atvirzīt nost (no kā). 39. Pārklāties ar ko lipīgu.

Stateniski. 1. Astoņrindu pants dzejā. 2. Pielūgsmes objekts. 3. Pārtikas produkts. 5. Mazs kosmiskais ķermenis. 6. Plašās viesības, kuŗās piedalās lūgti viesi. 7. Augstākās mācību iestādes fakultātes vadītājs. 8. Viegli ādas apavi. 9. Nelieli zvirbuļveidīgo kārtas putni. 13. Ieroču un municijas noliktava. 17. Profesionāls

kaŗavīrs, kas kalpo par atalgojumu. 18. Slimība; kaite, rīcība, kas rada sarežģījumus. 19. Apsēts vai sējai sagatavots zemes gabals. 22. Tāds, kas rodas pēkšņi, bez iedarbības no ārienes. 23. Daudzgadīgi liliju dzimtas augi. 26. Ēdienreize. 28. Ciest avarijā. 31. Kādā noteiktā naktī. 32. Tievš, lokans dzinums bez lapām. 33. Starpība starp ienākumiem un ražošanas izmaksām. 35. Skaitliskas vai tekstuālas ziņas, kas noder par pamatu secinājumiem.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 33) atrisinājums

Līmeniski. 7. Kalevala. 8. Armēnija. 10. Plaukt. 11. Ekers. 13. Ķemeris. 14. Rūra. 15. Senis. 16. Māksla. 18. Stilbs. 20. Skoti. 23. Stāt! 25. Leks. 27. Ostas. 28. Etaloni. 29. Soģis. 30. Sloka. 33. Knisli. 34. Igors. 36. Akra. 37. Auns. 38. Farss. 40. Reimsa. 43. Asaras. 45. Riba. 47. Atis. 48. Gārnis. 49. Sters. 50. Trauki. 51. Sutināts. 52. Aforisms.

Stateniski. 1. Klauns. 2. Svītra. 3. Laika. 4. Taurus. 5. Mērķis. 6. Ķirmji. 7. Kolrābis. 9. Atribūti. 11. Ergs. 12. Sedi. 17. Lits. 19. Tūks. 21. Klasika. 22. Trollis. 23. Sautka. 24. Teika. 25. Liesa. 26. Songs. 31. Liberāls. 32. Akts. 34. Ints. 35. Remarkas. 38. Fēbs. 39. Sets. 41. Monēta. 42. Arsēns. 43. Astere. 44. Araksa. 46. Atoss. 47. Arkas.

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ "RADI UN DRAUGI"!

ZIŅAS ĪSUMĀ

Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa 21. augustā, Konstitūcionālā likuma „Par Latvijas Republikas valstisko statusu” pieņemšanas dienā, pasniedza 70 Pateicības rakstus 1991. gada barikāžu dalībniekiem no Latvijas reģioniem, kuŗi nav saņēmuši valsts apbalvojumu - 1991. gada janvāra barikāžu dalībnieka Piemiņas zīmi. Līdz šim tā ir pasniegta vairāk nekā 30 000 barikāžu dalībniekiem.

Preiļu novadā 29. - 31. augustā notika Preiļu 665 gadu jubilejai veltīti Pilsētas svētki. Preiļi kā apdzīvota vieta vēsturiskajos avotos pirmo reizi minēti 1348. gadā. Svētku laikā notika mākslas un foto izstādes. Pilsētā bija izveidota Tirgus iela, kur varēja iegādāties mājražotāju darinājumus un lauku labumus. Koncertu sniedza televīzijas mūzikas raidījuma „Koŗu kaŗi 3” uzvarētājs - Rēzeknes Zaļo pakalnu koris. Svētki izskanēja ar mūzikālo strūklaku šovu „Satiešanās pilsētā” un zaļumballi.

Daugavpili 24. un 25. augustā notika Mārtiņa Lutera katedrāles 120. gadskārtai veltīti sarīkojumi. Katedrāle atrodas tūristu iecienītajā Baznīcu kalniņā un ir izcils neogotikas stila paraugs. Dievnamam iesvētīts 1893. gada 31. oktobrī, pārdzīvojis abus kaŗus un padomju okupāciju. 1993. gadā pilsētas dome atdeva draudzei baznīcu un pastora ēku. Jubilejas dievkalpojumā notika aizlūgums par pilsētu, jauniešu koris „Balsis” (diriģents Ints Teterovskis) sniedza garīgās mūzikas koncertu.

Sunākstes Baltajā baznīcā 25. augustā ar dievkalpojumu, Sunākstes pagasta sieviešu ansambļa „Mežaroze” un Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātes jauniešu koŗa „Aura” (diriģents Edgars Vītols) garīgās mūzikas koncertu tika godināta dievnama kādreizējā mācītāja Gotharda Fridriha Stendera (Vecā Stendera) piemiņa. Pēc koncerta Stendera dzimtas kapu kalniņā svētbrīdī vadīja Daugavpils diecēzes bīskaps Einārs Alpe un Viesītes, Elkšņu un Sunākstes ev. lut. draudžu mācītājs Alvis Āboliņš. Stenderu dzimtas atdusas vietā tika nolikti ziedi un aizdegtas sveces.

Pēc biedrības „Kokneses fonds” ierosmes Likteņdārza amfiteātrī 23. augustā līdzās akmeņu krāvam notika Ozolu alejas stādīšanas talka. Pirms diviem gadiem Pašvaldību savienības 22. kongresā Koknesē tā dalībnieki nolēma šādi apliecināt cieņu savas pilsētas vai novada politiski represētajiem. Talkā 34 Latvijas pašvaldību pārstāvji Ozolu alejā iestādīja 15 ozolus, un nu Ozolu Goda sardzē stāvēs jau 38 ozoli. Katra pašvaldība šim mērķim ziedojuši 1000 latus.

Rēzeknes pilsētas domes Sociālais dienests līdz 25. oktobrim izmaksā katram 1. klases skolēnam vienreizēju (10 latu) pabalstu, bet sklēnam no daudzbērnu ģimenes - 20 latus. Pabalstu samaksai no pilsētas budžeta līdzekļiem piešķirti 4400 latu.

Laikraksts Diena un telesabiedrības TV3 līdz oktobra beigām jau 10. reizi rīko akciju Latvijas lepnums, kuŗā tiek godināti pašai izliecīgie cilvēki no Latvijas un ārvalstīs dzīvojošie latvieši, kas ir nesavtīgi palīdzējuši citiem cilvēkiem, devuši cerību vai piepildījuši kādu sapni. Latvijas lepnumam cienīgus kandidātus var pieieteikt, sūtot vēstules pa gaisa pastu: Latvijas lepnums, Mūkusalas iela 15, Rīga, LV-1004, e-pastu: latvijasplepnums@dienasmediji.lv vai aizpildot pieteikuma anketu tīmeklī: www.diena.lv, www.tv3.lv.

Īsziņas sagatavojuši Valija Berkina

